

Alkohol a jeho dopad na zdravotní stav člověka

Motto:

Alkohol je dobrý tehdy, když potřebujeme něco zapít - ať už je to něco příjemného nebo zlého. Když to ale zapijíme moc dlouho, tak se utopíme.

Autor: Nela Horáčková

3. Ročník VS

FZV UP v Olomouci, 2010

Odborný konzultant: Mgr. Jana Kameníčková

Co je to vlastně alkohol?

- Slůvko alkohol pochází původně z arabského slova *al-kuhol*, což znamenalo v arabštině jemnou substanci. Arabové byli první národ, který vynalezl destilaci (10. stol. n.l.)

V čistém stavu je to bezbarvá tekutina, která vzniká kvašením cukrů.

!!!Alkohol je droga!!!

- NEBEZPEČÍ ALKOHOLU spočívá především v tom, že je VŠUDE DOSTUPNÝ.
- Pro starší 18-ti let je LEGÁLNÍ.
- ALKOHOL je NEDÍLNOU SOUČÁSTÍ nejrůznějších RITUÁLŮ (např. oslavy)

Něco málo ze statistiky:

- Podle odhadů MUDr. Karla Nešpora, je v České republice závislých na alkoholu asi 140 000 lidí.
- Statistiky uvádějí, že každý z nás vypil v roce 2008 10,2 litrů 100% alkoholu.

- Konzumace alkoholu mladistvými do 18-ti let:
  - přibližně 30% patnáctiletých
  - asi 17% třináctiletých dětí

v Čechách pije alkohol pravidelně

- Česká republika je na čtvrtém místě v EU v pití alkoholu mladistvými.

Konzumace alkoholu mladistvými

Dopad alkoholismu na zdravotní stav mladistvých

- Alkohol je pro děti mnohem nebezpečnější, než pro dospělé.
- Mladý organismus si rychle zvyká na přísun alkoholu a může vzniknout závislost, případně přechod na tvrdší drogy.

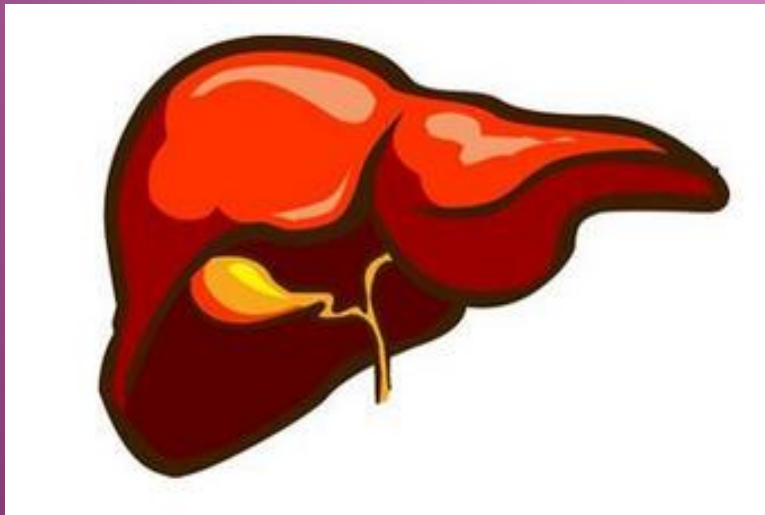
Alkohol nejvíce poškozuje:

- Jaterní tkáň
- Ledviny
- Mozkovou tkáň
- Vnitřní prostředí organismu

Alkohol a poškození jater

- Játra jsou jedním z nejdůležitějších orgánů lidského těla, které si můžeme představit jako **filtr a továrnu**.
- V této továrně se zpracovávají všechny látky zachycené z krve.

- Játra jsou orgánem, který je zodpovědný za metabolismus (látkovou přeměnu) alkoholu v lidském těle.
- Alkohol působí nejčastěji onemocnění jater
- Záleží na množství a obsahu čistého alkoholu v nápoji, játra bývají zpravidla poškozena při konzumaci více než 30 g alkoholu za den, tj. asi 3 dcl vína a asi 1,5 l piva.

Alkohol mozek a nervový systém

- Mозek je řídící orgán celého organismu.
- Je uložen v lebce
- Kontroluje činnost všech orgánů.

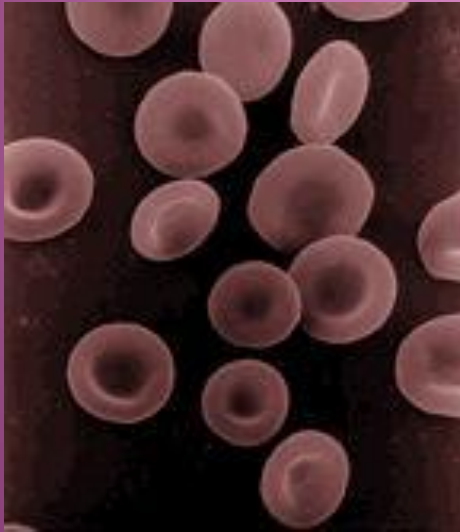
- Mozek se u pravidelných konzumentů alkoholu zmenšuje a zvrásní.
- Mozek se skládá z mozkových buněk, tzv. neuronů, pokud člověk pravidelně pije, neurony odumírají a ubývají z mozku až o 20%
- Pokud člověk začne abstinovat, mozek se částečně zvětší, ale odumřelé mozkové buňky se už nikdy neobnoví.

Projevy postižení mozku u alkoholiků

- Brnění a mravenčení na končetinách
- Zhoršená orientace v prostoru, zejména za tmy (poruchy okohybu)
- Poruchy paměti
- Obtížný stoj na patách, zakopávání o špičku
- Poruchy spánku
- Změny nálady (veselost, agresivita)
- Poruchy řeči

Alkohol a vnitřní prostředí organismu

- Je tvořeno tělními tekutinami:

- Voda

- Krev

- Míza

- Škodlivé účinky alkoholu na vnitřní prostředí lidského organismu:
  - Narušuje látkovou přeměnu cukrů a tuků
  - Snižuje odolnost organismu proti infekci
  - Může porušit kostní dřeň a srážlivost krve

Alkohol a psychika

- Způsobuje zaostávání ve vzdělání
- Porušuje paměť
- Zhoršuje sebeovládání
- Zhoršuje schopnost komunikace a pozornosti

Alkohol a léčba

Léčba

- Odebrání alkoholu
- Skupinová psychoterapie(rozebírání osobnosti alkoholika, proč začal pít, kdy začal pít, co pil...)
- Podpůrná terapie léky

- Cílem léčby je trvalá celoživotní abstinence a pomoc zvládnout tíživou, většinou ekonomickou a sociální situaci léčeného alkoholika.

Delirium tremens - stav ohrožující !!!život při odvykání od alkoholu!!!

- Tento stav má několik stádií.
- Projevuje se:
  - Končetinovým třesem
  - Třesem jazyka
  - Neklidem
  - Úzkostí
  - Pocením a někdy halucinacemi
  - Agresivitou
  - Špatnou orientací v čase a prostoru
  - Poruchami paměti
  - Nevolností a zvracením

Důsledky užívání alkoholu mladistvými

- Konzumace alkoholu zvyšuje riziko úrazů při sportování, v dopravě, stoupá také počet pádů, popálenin nebo utonutí.
- Stoupá i počet násilné trestné činnosti mladistvých a také to, že se opilý mladý člověk může stát obětí sexuálního nebo i jiného násilí.

- Otravy alkoholem = **intoxikace alkoholem**
- nezřídka končí smrtí, a to hlavně u dívek, které mají vyšší procento tělesného tuku než chlapci a riziko otrav je u nich větší.

Legislativa a alkohol

- Zákon č. 37/1989 Sb. o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, povoluje konzumaci alkoholu až osobám starším 18 – ti let.
- Podání alkoholu mladším osobám je trestný čin, za který může být potrestán kdokoli, i rodiče.

Zajímavosti o alkoholu

KONCENTRACE ALKOHOLU V NEJČASTĚJI KONZUMOVANÝCH NÁPOJÍCH

Pivo – 0,5 l (5% alkoholu)

Světlé pivo – 0,5 l (3,5%
alkoholu)

Víno – 2 dl (12% alkoholu)

Sheery - 0,5 dl (20%
alkoholu)

Whisky – 0,5 dl (40%
alkoholu)

???

Kontrolní otázky???

1. Co je to alkohol?
2. Který orgán je zodpovědný za metabolismus (látkovou přeměnu) alkoholu v lidském těle?
3. Co se děje s mozkiem při nadměrné konzumaci alkoholu?
4. Jak alkohol působí na psychiku?
5. Jak se jmenuje nejzávažnější stav při odvykání si od alkoholu?

Správné odpovědi

1. Bezbarvá tekutina, která vzniká kvašením cukrů
2. Játra
3. Zmenšuje se a zvrásní
4. Způsobuje zaostávání ve vzdělání; porušuje paměť; zhoršuje sebeovládání; zhoršuje schopnost komunikace a pozornosti
5. Dellirium tremens

Použitá literatura

- NEŠPOR, Karel. Jaká rizika s sebou přináší alkohol u dětí a dospívajících. *Čes. slov. Psychiat.*. 2006, 2, s. 102-103.
- NEŠPOR, Karel; CSÉMY, Ladislav. Jak se v České republice (ne)dodržuje zákaz podávání alkoholických nápojů nezletilým. *Čes. slov. Psychiat.*. 2005, 8, s. 435-436.
- CSÉMY, Ladislav. Deklarace-mládež a alkohol (přijato ve Stockholmu 21.2.2001). *Psychiatrie*. 2001, 2, s. 121-122.
- *Dějiny alkoholu* [online]. c2007-2010 [cit. 2010-01-08]. Dostupný z WWW: <<http://dejinyalkoholu.blogspot.com>>.
- JUŘÍKOVÁ, Milena. *Postoje a názory žáků 2. stupně ZŠ ke konzumaci alkoholických nápojů*. Brno, 2007. 53 s. Masarykova Univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra speciální pedagogiky. Vedoucí bakalářské práce MUDr. Kachlík Petr, Ph.D.
- BRŮHA, Radan, et al. Alkoholové poškození jater. *Medicína pro praxi* [online]. 2009, č. 6 [cit. 2010-01-09], s. 144-146. Dostupný z WWW: <www.solen.cz>.
- ZVOLSKÝ, Petr, et al. *Speciální psychiatrie*. Praha : Karolinum, 2005. 206 s. ISBN 80-7184-203-6.

- MLČOCH, Zbyněk. *Pití alkoholu v ČR a zahraničí - statistiky a zajímavosti o spotřebě a jiném* [online]. 2003-2010 [cit. 2010-01-08]. Dostupný z WWW: <www.alkoholik.cz>.
- MLČOCH, Zbyněk. *Alkoholik.cz* [online]. 2003-2010 [cit. 2010-03-29]. Úvod. Dostupné z WWW: <<http://www.alkoholik.cz/zavislost/>>.
- Krev In *Wikipedia : the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, , 29.3.2010 [cit. 2010-03-29]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Krev>>.
- *Seznam.cz* [online]. 1996-2010 [cit. 2010-03-29]. Voda. Dostupné z WWW: <<http://www.obrazky.cz/?q=voda&fulltext>>.
- *Virova-hepatitida.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-03-29]. Jak pracují játra. Dostupné z WWW: <<http://www.virova-hepatitida.cz/jak-pracuji-jatra>>. ISSN 1803-5477.
- Mozek In *Wikipedia : the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, , 12.3.2010 [cit. 2010-03-29]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Mozek>>. http://www.google.cz/search?hl=cs&q=mozek&lr=&cts=1269882389154&aq=f&aqi=g10&aql=&oq=&gs_rfai=
- *Seznam.cz* [online]. 1996-2010 [cit. 2010-03-29]. Vnitřní prostředí organismu. Dostupné z WWW: <<http://search.seznam.cz/?sourceid=szn-HP&thru=&q=vnit%C5%99n%C3%AD+prost%C5%99ed%C3%AD+organismu>>.

- *Zákon o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi 37/1989 Sb.* [online]. [cit. 2010-02-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.zikmund.org/alkohol/zakony/37-1989Sb.htm>>.
- *Pivovar-krakonos.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-04-01]. Pivo z krkonoš. Dostupné z WWW: <<http://www.pivovar-krakonos.cz/pivo-lahvove.htm>>.
- *Seznam.cz* [online]. 1996-2010 [cit. 2010-04-01]. Víno. Dostupné z WWW: <<http://search.seznam.cz/?q=v%C3%ADno&sId=FK7UT4Xzw8wHcDMYaFvd&source=top>>.

Děkuji za pozornost